

L'ARMARI LILA

PROPOSTES PEDAGÒGIQUES

Ajuntament de
Sant Sadurní

Índex

PRESENTACIÓ.....	3
TRENCANT ESTEREOTIPS.....	4
1 Descripció.....	5
2 Llistat contes	6
3 Propostes pedagògiques	9
FORA ETIQUETES... DIFERÈNCIES	15
1 Descripció.....	16
2 Llistat contes	17
3 Propostes pedagògiques	20
CAP ABÚS DE CAP MENA.....	24
1 Descripció.....	25
2 Llistat contes	26
3 Propostes pedagògiques	28
FAMÍLIES	32
1 Descripció.....	33
2 Llistat contes	34
3 Propostes pedagògiques	36
DONES EXTRAORDINÀRIES.....	40
1 Descripció.....	41
2 Llistat contes	42
3 Propostes pedagògiques	44
BIBLIOGRAFIA	45

PRESENTACIÓ

Aquest armari està pensat per a donar eines i recursos per poder treballar a l'aula la coeducació, a través del foment de la lectura, fomentem debats quotidians i que poden preocupar als i els més petites.

Hem fet una primera tria de contes, alguns d'ells tenen propostes pedagògiques pròpies i d'altres no, però hi han dinàmiques complementàries per poder treballar els diferents temes. També trobareu llibres de text que us animem a que els llegiu i aquells que veieu indicats, es poden plantejar com a lectura obligatòria curricular.

Al mateix armari trobareu una llibreta per poder anar anotant aquelles observacions, mancances, potencialitats, noves propostes, valoracions de l'alumnat, etc. per així poder anar millorant el contingut i anar ampliant amb més llibres.

TRENCANT ESTEREOTIPS

.1 Descripció

Trenquem estereotips quan ens replantegem i repensem allò que “sempre ens han dit que s’ha de fer així” i comencem a actuar amb corresponsabilitat i equitat entre homes i dones. En aquests contes trobem protagonistes que surten del “que se suposa que han de fer”, segons els canons de comportament marcats per la societat i, amb seguretat en si mateixos aconseguen ser feliços.

.2 Llistat contes

Llibre	Autoria	Editorial
La Mercè vol ser Bombera	Beatriz Moncó; Mabel Pierola	Bellaterra
Rosa Caramelo	Adela Turín - Nella Bosnia	Editorial Lumen
Les princeses també es tiren pets	Ilan Brenman – Ionit Zilberman	Animallibres Editorial
Visca les ungles de colors	Alicia Acosta	Nubeocho
Ni jo princesa, ni tu granota	Anna Agulló Laypanda	Bellaterra
El meu fill princesa	Cheryl Kilodavis – Il.lu. Suzanne DeSimone	Bellaterra
La revolución de los balones	Àngeles González-Sinde	El barco de vapor
Una catàstrofe afortunada	Adela Turin – Nella Bosnia	Kalandraka

SINOPSIS

LA MERCÈ VOL SER BOMBERA

La Mercè vol ser bombera és un conte per a nens que han de llegir els adults. Ensenyem i aprenem a ser homes i a ser dones, a ser iguals i a ser diferents, i al mateix temps transmetem i configurem les nostres fílies i les nostres fòbies. La igualtat entre els gèneres no és només una qüestió ètica i cívica, sinó una imperiosa necessitat en les nostres vides i les nostres societats, és una exigència humana.

ROSA CAMEL

Aquest conte és la història d'un grup d'elefants i elefantes on elles viuen de manera separada i tenen activitats diferents, fins i tot el colors d'unes i altres és diferent. Els elefants són grisos, mengen herbes verdes, es dutxen al riu, es rebolquen al fang i fan la migdiada sota els arbres. Les elefantes són roses, estan tancades en un jardí ballat i no poden fer res del que fan els seus companys elefants.

Però hi ha una elefanta que és gris, i en el seu intent per tornar-se rosa...

LES PRINCESES TAMBÉ ES TIREN PETS (DOSSIER PROPI)

Saps què li va passar a la Ventafocs a les 12 de la nit, mentre ballava amb el príncep?, I per què creus que es va desmaiar la Blancaneu? I l'Ariel, saps per què dona tants tómb dins l'aigua? La història d'aquestes princeses no és com sempre te l'han contada. Almenys, no és exactament així.

Descobreix, de la mà del pare de la Laura, els secrets millor guardats de les princeses més famoses de la història. I veuràs com, tot i ser tan especials, tenen moltes coses en comú amb la resta de persones. Gràcies a un llibre antic veurem que els contes de fades no eren exactament com ens havien contat. De fet, són molt més divertits! I és que les princeses també es tiren pets, inclús en els moments menys oportuns. Ho dubtes? Obre el llibre i comprova-ho!

VISCA LES UNGLES DE COLORS

A en Joan li agradava pintar-se els ungles, fins que a l'escola se'n van començar a riure. Aquell mateix dia, el pare va decidir que ell també es pintaria les ungles.

NI JO PRINCESA NI TU GRANOTA

En Joan és un nen que es pensa que és una granota amb un cor de príncep. Un bon dia coneix la Lua, i aquesta trobada portarà canvis importants a la seva vida. A poc a poc, en Joan descobrirà que les nenes i els nens no són tan diferents, i que poden passar-s'ho molt bé jugant junts.

Què podem treballar i com treballar-ho:

Aquest conte aborda una de les temàtiques recurrents en els contes infantils: un noi que ha de ser salvat, i només podrà ser-ho si rep el petó (amor incondicional) d'una noia. No obstant, en aquest cas, a través de canviar les expectatives dels personatges també canviarem la història.

A través d'explicar que l'amor tot ho pot, que amb amor podem canviar a les altres persones, inclús aquelles que ens fan mal, poc a poc, anem promovent l'amor romàntic des de la petita infància. A més, també deixem un missatge clar que tothom ha de trobar aquella persona única a qui estimar i qui l'estimarà.

Aquest conte ens permetrà reflexionar sobre els rols de gènere, sobre les expectatives associades a ser nois o noies, i sobre com, si ens oblidem una mica del que hem après, no som tant diferents.

EL MEU FILL PRINCESA

És un conte il·lustrat basat en fets reals, que parla de l'acceptació. Vaig escriure el llibre amb ànim d'oferir als nens i als adults una eina per parlar de l'amistat incondicional. Com que no volia que es fiquessin amb el meu fill, o que el rebutgessin, pel fet d'anar a escola amb un vestit de nena, vaig parlar amb la seva mestra de preescolar. Va compartir les

meves pors amb altres persones, i es va posar en pràctica un projecte per donar-li suport a ell i també a altres infants que tenien una manera diferent d'expressar-se. Ateses les conseqüències inimaginables que es deriven de l'assetjament escolar, el fet de parlar sobre l'acceptació pot ajudar a encarar aspectes bàsics com ara el respecte. Com podem ser respectuosos els uns amb els altres? Ser respectuós demana un esforç. Demana atenció. Demana un compromís. Ens hi hem de dedicar. Practicar aquesta dedicació. I tornar-hi. Formem un ecosistema. El respecte que dediquem els uns als altres i el món sencer depèn d'uns i d'altres. Quan ens interrelacionem, celebrem la persona extraordinària que tots tenim a dins.

Què podem treballar i com treballar-ho:

En aquesta història tenim com a protagonista un nen que li agrada vestir-se de princesa. Els rols de gènere, a la infància ja estan molt marcats, i sovint, quan les nenes o nens fan quelcom que no s'atribueix clàssicament al seu gènere provoca rebuig per part dels companys, i en ocasions també dels adults, que no ho entenen.

A través d'aquest conte, es pot treballar la importància del respecte i de l'acceptació, però també ens permet treballar la diversitat de rols de gènere, si som capaços de trencar amb els rols clàssics assignats. De la mateixa manera, ens permet discutir sobre la diferència entre rols de gènere, identitat de gènere, orientació sexual o transexualitat. Aquest material és especialment interessant per treballar tots aquests conceptes, al mateix temps que ens permet parlar d'identitats no binàries, i trencar amb les dicotomies home-dona, donant espai perquè nenes i nens puguin desenvolupar-se i construir la seva pròpia identitat.

LA REVOLUCION DE LOS BALONES

El problema de unos cuantos puede ser el origen de toda una revolución. A Pablo no le gusta jugar al baloncesto, ni si quiera sabe muy bien lo que le gusta, pero le obligan a estar en el equipo. A Abril le encanta el baloncesto, pero en el nuevo cole no hay equipo de chicas, ni tampoco chicas en los equipos. Tienen que hacer algo. Y además saben que no están solos.

Animem a plantejar aquest llibre com a lectura obligatòria a l'alumnat

UNA CATÀSTROFE AFORTUNADA

La catàstrofe ho posa tot potes enlaire: la família Ratoner es queda sense llar i canvien completament les seves vides. Però la senyora Ratoner en trobarà la solució i passaran de tenir una vida ben monòtona a viure aventures i nous rols dins la família.

.3 Propostes pedagògiques

LA MERCÈ VOL SER BOMBERA

Beatriz Moncó; Mabel Pierola

La Mercè vol ser bombera és un conte per a nens que han de llegir els adults. Ensenyem i aprenem a ser homes i a ser dones, a ser iguals i a ser diferents, i al mateix temps transmetem i configurem les nostres filies i les nostres fòbies. La igualtat entre els gèneres

no és només una qüestió ètica i cívica, sinó una imperiosa necessitat en les nostres vides i les nostres societats, és una exigència humana.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Objectius

Trencar els estereotips en la tria dels oficis

Veure què tant nens com nenes som capaços de fer moltes coses

Material

Fitxa "Qui fa cada feina"

Descripció

EDUCACIÓ INFANTIL

Cada nen i nena ha de pensar quina professió vol ser quan sigui gran i fer un dibuix.

Després ha de representar davant de la classe les feines que fa i els altres ho han d'endevinar.

Al final fer una reflexió sobre que el més important per fer un ofici és tenir-ne ganes i aprendre'l . El seu sexe no els hi hauria de posar barreres.

CICLE INICIAL

Poden fer un dibuix del què els agradaria fer quan sigui grans.

Fem grups de 3 o 4 infants, separats nens i nenes, i se'ls reparteix la fitxa: Qui fa cada feina.

Han de marcar qui creuen que ho podria fer millor i li agradaria més.

Un cop acabat es posa en comú i es fa una reflexió sobre si aquestes habilitats són pròpies només d'un sexe o les poden tenir tant nens com nenes.

També poden representar amb mímica que voldran ser i després explicar les coses que faran , per exemple: curar persones malaltes, receptar medicaments, etc o s'entrena molt, es passa la pilota als companys, s'encistellen les pilotes i es fan punts,... Els companys i companyes ho han d'endevinar.

FITXA 1.- QUI POT FER AQUESTA FEINA?

	RESPOSTES DE NOIES			RESPOSTES DE NOIS		
	Només per a homes	Només per a dones	Per a homes i dones	Només per a homes	Només per a dones	Per a homes i dones
CUINER/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
MECÀNIC/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
PERRUQUER/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
PILOT D'AVIÓ	☐	☐	☐	☐	☐	☐
BALLARÍ/INA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
DEPENDENT/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
INFERMER/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
METGE/ESSA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SECRETARI/ÀRIA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
CAIXER/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ADVOCAT/DA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
DIRECTOR/A DE BANC	☐	☐	☐	☐	☐	☐
FER DE CANGUR	☐	☐	☐	☐	☐	☐
COMPTABLE	☐	☐	☐	☐	☐	☐
LLEVADOR/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
TORERO/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
BOMBER/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
CIRURGIÀ/ANA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
CATEDRÀTIC/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ESTIBADOR/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
PESCADOR/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ESPIA	☐	☐	☐	☐	☐	☐
MINER/A	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D'ALTRES	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- *Contesteu aquestes preguntes en acabar d'emplenar la taula:*

A.- Exposeu els motius pels quals heu arribat a aquesta assignació.

B.- Compareu els resultats amb la resta de grups. Quines coincidències i divergències s'han produït? A que creieu que es deuen?

ROSA CAMEL
Turin, Adela. Kalandraka

Aquest conte és la història d'un grup d'elefants i elefantes on elles viuen de manera separada i tenen activitats diferents, fins i tot el color d'unes i altres és diferent. Els elefants són grisos, mengen herbes verdes, es dutxen al riu, es reboquen al fang i fan la migdiada sota els arbres. Les elefantes són roses, estan tancades en un jardí ballat i no poden fer res del que fan els seus companys elefants. Però hi ha una elefanta que és gris, i en el seu intent per tornar-se rosa...

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Abans de començar cada nen ha d'escriure o dibuixar, segons el nivell, el joc o joguina que li agrada més, sense posar el nom. Recollirem els papers i els tornarem a repartir. Cada nen i nena hauran de penjar el paper en un mural on hi ha tres parts: jocs de nens, jocs de nenes, jocs per tot i totes.

Llegim el conte

Reflexions sobre el conte

Com es la Guillermina al principi de la història? Diries que la Guillermina era diferent la resta de les elefantes?

L'elefanteta menjava flors però no es tornava rosa. Creieu que ella estava trista perquè realment volia ser rosa o perquè per no ser-ho la seva mares es disgustava i el seu pare s'enfadava? Quan feu alguna cosa mal feta a casa, qui us renya? Qui et diu com s'han de fer bé? Qui es disgusta?

Per què creus que la Guillermina va decidir sortir del tancat? Creus que la seva decisió va ser valenta?

Per que al principi totes les altres elefantes la miraven malament i després tenien enveja i al final surten totes del tancat i s'ajunten amb la Guillermina?

Us esperàveu que la història acabés així? Què es el que mes us ha agradat ?

Els elefants del conte juguen lliurement mentre que les elefantetes a dins del tancat miren com els altres juguen i s'ho passen bé. Et sembla just?

Hi ha jocs de nens i nenes? És just que hagi de jugar a... o no puguis jugar a...? Qui ho ha decidit? I per què?

Creieu que la Guillermina era diferent dels altres elefants? Per què estava trista la Guillermina, per ser grisa? Què va fer un cop li va passar la tristesa? I el seu canvi va agradar a les altres elefantes?

Reflexió final

Al final fer el punt de conclusió recollint tot el treball, anem al mural que hem creat a l'inici de la sessió i canviem el mural si creiem que hi ha coses que ara no ens lliguen (el títol es podran treure i en quedarà el mural amb tots els jocs i un encapçalament on diu jocs per tots i totes).

UNA CATÀSTROFE AFORTUNADA

Adela Turin – Nella Bosnia

La catàstrofe ho posa tot potes enlaire: la família Ratoner es queda sense llar i canvien completament les seves vides. Però la senyora Ratoner en trobarà la solució i passaran de tenir una vida ben monòtona a viure aventures i nous rols dins la família.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Objectius

Valorar les tasques de la llar, tant necessàries per la vida quotidiana. Informar i sensibilitzar sobre la coresponsabilitat i la bona gestió del temps.

Material

Fitxa: Qui fa què a casa

El Joc de les tasques de la llar de les cuques, un dau i fitxes

Us proposem dues activitats

1. Les nenes i els nens també fem feina a casa. Sempre és bo iniciar el tema que es vol treballar amb una rotllana, escoltant què pensa cada infant de l'organització de la seva família, les persones que viuen a casa,
 - quines feines fa cadascuna? Per què les fa? Li agrada fer-les?
 - Quina d'elles se li fa més feixuga? Per quin motiu?
 - I nosaltres, hi col·laborem d'alguna manera? Què fem a casa? Quines tasques preferim? Què no ens agrada fer? Per què?
 - Si hi ha desigualtat en les tasques, com ho podríem solucionar?

Un cop feta aquesta conversa se'ls pot convidar a representar tasques de la llar amb mímica i que els altres endevini. També els podem convidar a imaginar-se que avui és el seu aniversari i volen convidar els amics a berenar, com ho organitzarien? , què farien? , si a l'aula tenim joc simbòlic per representar-ho, serà més divertit.

També us deixem una fitxa "els nens i nenes també fem feina a casa" que els hi podem donar perquè s'ho emportin a casa i l'omplin durant una setmana, després la tornen a l'escola i en parlem.

2. El joc de les tasques de la llar de les cuques Consisteix en un joc infantil de taula per jugar en grup i/o en família, estil el joc de l'oca i l'escala. Podem jugar-hi individualment amb un grup de 3 o 4 infants o podem jugar tota la classe per equips. També podem estar tota l'estona asseguts o quan caiem a alguna casella que s'ha de fer una tasca de la llar, que vagin a un costat de la classe i ho representin.

RECURSOS:

Questionari

QUI FA QUÈ A CASA?

Poseu les inicials de cadascú:

Del 0 (mai) al 5 (sempre), amb quina freqüència s'encarrega cada membre de...

la compra

la neteja

la bugada

la neteja de la cuina

la neteja del bany

rentar els plats / posar i treure el rentaplats

cuinar

fer els llits

mantenir la casa en ordre

tasques de manteniment (bricolatge)

tenir cura de les mascotes

organitzar festes i celebracions familiars

gestions externes (bancs, encàrrecs...)

l'administració

parar i desparar la taula

pensar els menús

portar el cotxe al taller

altres:

Compartim el temps!

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Secretaria de Polítiques Familiars
i Drets de Ciutadania

UN COP SENSE TIRAR PER COMENÇAR A FER NETEJA LA ROBA JA ESTÀ EIXUGADA, BAIXA A ORDENAR-LA ALS ARMARIS DE LA CASELLA O
 AJUDA LA IAIA A PUSAR PER L'ESCALA A LA 15 S'HA DE BAIXAR A COMPRAR SABÓ QUE S'HA ACABAT PUJA A REGAR LES PLANTES DE
 LA 13 PUJA A ESTENDRE LA ROBA EL NEN ESTÀ MALALT I S'HA DE BAIXAR A COMPRAR XAROP PUJA A PENSAR EL QUADRE A LA 21
 QUAN ACABIS ELS DEURES POTS PUSAR AL PARC DE LA CASELLA 19 S'HA ACABAT L'OCI, HAS D'ANAR A COMPRAR-NE A LA 24 UN
 COP SENSE TIRAR PER ANAR FENT LA PAELLA 23 HAS ARRIBAT AL FINAL AMB TOTES LES TASQUES ENLESTIDES, ARA JA POTS DESCANSAR
 UNA MIQUETA LLEGINT O JUGANT !!!

(PER A JUGAR-HI ET CAL UN DAU I FITONS O BOTONS DE COLORES)

FORA ETIQUETES... DIFERÈNCIES

.4 Descripció

Els distintius evidencien les discriminacions que encara existeixen i no normalitzen situacions sinó que les potencien.

No utilitzar etiquetes ens obre el món de la llibertat i la creativitat. En aquests contes hi trobem herois i heroïnes que es deixen veure i s'estimen tal com són, sense posar traces a les seves relacions amb els altres. Amb ells aprendrem a viure l'amor, en la seva diversitat, cap a les altres persones. La normalitat no deixa de ser l'acceptació de les diferències amb respecte i naturalitat.

.5 Llistat contes

Libre	Autoria	Editorial
Billy y el vestido rosa	Anne Fine; Philippe Dupasquier (il·lus)	Alfaguara, 2001
Titíritesa	Xerardo Quintià; Maurizio Qyarello	OQO editora, 2007
Oliver Buton es una nena	Tomie dePaola	Everest
Ara em dic Joana	Jessica Walton – Dougal macPherson	Ed animallibres
Un lloc per a la rula	Mar Pavón	Tramuntana
Etiquetes	Joan Turu	BindiBooks
El cocodril a qui no agradava l'aigua	Gemma Merino	Picarona
Cua de Sirena	Alba Barbé i Serra – sara carro Ibarra	Bellaterra
Yo soy Mía	Nerea garcí – Ángel m. Ramírez de Ganuza (il·lus)	Emaiza
Sóc la jazz	Jessica Herthel - Jazz Jennings – Shelagh McNicholas (il·lus)	Bellaterra
Mimi la Girafa Blava	Cécile de Visscher – Maria Ella carrera	Salvatella

SINOPSIS

BILLY Y EL VESTIDO ROSA

Una mañana, la madre de Billy entra en su cuarto, le pone un vestido y le manda al colegio. Allí le ocurren cosas sorprendentes. Todo ha cambiado desde que lleva un vestido rosa. Billy no podía imaginar el trato que la gente dispensa a las niñas.

Animem a plantejar aquest llibre com a lectura obligatòria a l'alumnat

TITIRITESA

Titiritesa vive en el reino de Anteayer. Su madre, Mandolina, sueña con ver a su hija bien casada e intenta educarla como una cortesana refinada. Pero la hija no comparte las aspiraciones de la reina y rechaza esa vida convencional que le quieren imponer. Ante la inminente llegada de una institutriz, decide huir de palacio para vivir fantásticas y divertidas aventuras: como conocer a otra princesa de labios dulces. En esta historia se festeja el amor sin prejuicios al tiempo que, con la sensibilidad necesaria, se le expone el tema a un lector infantil y se contribuye a su educación afectiva.

OLIVER BUTTON ES UNA NENA (DOSSIER PROPI)

L'Oliver és diferent: gaudeix de la natura i la lectura, juga amb nines retallables i li encanta disfressar-se per cantar i, sobretot, per ballar. Al seu pare li agradaria que practiqués esports per., la seva manca d'habilitats per a l'exercici físic fa que els altres nens de l'escola el marginin, se'n riguin d'ell i l'intimidin. «L'Oliver Button és una nena», han arribat a pintar en una paret de l'escola.

ARA EM DIC JOANA

El Martí i el seu osset Joan juguen cada dia. Moltes vegades els acompanya la seva amiga Ada. Però un dia, l'osset està trist.

Nen o nena? Només cadascú sap què és i com se sent, i davant d'això, el més important de tot és l'amistat.

Una història commovedora, dolça i tendra sobre ser un mateix.

UN LLOC PER A LA RULA

La Rula busca el seu lloc al món. La seva família, no obstant, s'encarrega de recordar-li que el seu lloc és a casa per fer els llits, preparar el dinar, cuidar dels seus germans, anar a comprar... Però un dia, casualment, els llibres es creuen a la seva vida. Gràcies a ells, la Rula comprendrà que el seu lloc és aquell al que els seus passos la portin.

ETIQUETES

A la Neus li diuen que és una nena petita, mentidera, de pell blanca, campiona... li pengen cada dia un munt d'etiquetes. Algunes li agraden, d'altres la incomoden, per. se n'adona que totes s'hi queden per sempre i n'acaba ben farta, de tantes etiquetes! I és que la Neus, només voldria... SER. En Joan Turu, un dels il·lustradors més destacats del nostre país, ens convida a pensar. Ens limiten, ens acomoden, ens separen i ens dificulten canviar? Una reflexió extraordinària i necessària per compartir petits i grans! Un àlbum il·lustrat on la potència de la imatge pren el protagonisme per ajudar-nos a reflexionar sobre LES ETIQUETES, un dels temes més representatius de l'obra d'en Joan Turu i que està de plena actualitat.

EL COCODRIL A QUI NO LI AGRADAVA L AIGUA

Tothom sap que als cocodrils els encanta l'aigua, però aquest petit cocodril és diferent; a ell no li agrada gens ni mica l'aigua.

De fet, s'estima més enfilel-se als arbres.

I si aquest cocodril no fos pas un cocodril?

CUA DE SIRENA

En Roc estava més marejat que un allioli. No entenia res de res del que el cranc li havia dit... No entenia per què era una cosa que s'havia de convertir en una altra. A més a més, per sempre més! Una cosa o l'altra. Blanc o negre. Carn o peix. Nen o nena, humà o sirena... Com si només hi hagués dues opcions! No pot ser que una decisió sigui també que no vols prendre una decisió?

YO SOY MIA

El libro que tienes entre las manos trata la transexualidad infantil desde el punto de vista de una familia concreta, una familia que existe de verdad y que ha querido compartir su historia y «contarnos» en forma de cuento sus propias vivencias. Aquí se narra la historia de Mia, quien desde bien pequeña dejó claro que se sentía chica a pesar de tener pene y de que todo su entorno la viera como un niño.

SÓC LA JAZZ

La Jazz va saber de sempre que era diferent de les altres nenes i dels altres nens de la seva edat. Des de ben jove, va ser conscient d'un fort sentiment, de ser una nena, i va lluitar perquè el seu entorn la reconegués i l'acceptés. Des dels dos anys, la Jazz sabia que era una nena, tot i que, en néixer, la van considerar un nen. Li encantava el color rosa, disfressar-se de sirena i no estava còmoda portant roba de nen. Això sumia la seva família en la confusió, fins que van entendre que la Jazz era trans i van decidir donar-li suport. La història de la Jazz és una experiència real. En aquest conte, ella narra les seves vivències d'una manera molt accessible, i s'adreça especialment als qui els agraden els contes, a les famílies i al professorat.

MIMI I LA GIRAFETA BLAVA (DOSSIER PROPÍ)

Mimí és una girafeta que aviat tindrà un germà. Ara la Mimí està enfadada, el seu germà és rarot i això no li agrada gens.

.6 Propostes pedagògiques

UN LLOC PER A LA RULA

Pavon, Mar; Girón, Maria (il·lus). Tramuntana

La Rula busca el seu lloc al món. La seva família, no obstant, s'encarrega de recordar-li que el seu lloc és a casa per fer els llits, preparar el dinar, cuidar dels seus germans, anar a comprar... Però un dia, casualment, els llibres es creuen a la seva vida. Gràcies a ells, la Rula comprendrà que el seu lloc és aquell al que els seus passos la portin.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

- Analitzar la portada i el nom de la nena: què passarà? Quins personatges trobarem? Qui és la Rula?
- Descriure com se sent la nena davant de cada situació.
- Pensar altres respostes a les donades al llibre per part dels personatges.
- Formular hipòtesis sobre el final: on anirà? Què farà?
- Enquesta grupal sobre les tasques domèstiques (Es pot fer servir la guia de la fitxa: qui fa què a casa de l'apartat «Trencant estereotips»).

Complementari

Podem treballar els drets humans

CUA DE SIRENA

Alba Barbé i Serra; Sara carro Ibarra. Bellaterra

En Roc estava més marejat que un allioli. No entenia res de res del que el cranc li havia dit... No entenia per què era una cosa que s'havia de convertir en una altra. A més a més, per sempre més! Una cosa o l'altra. Blanc o negre. Carn o peix. Nen o nena, humà o sirena... Com si només hi hagués dues opcions! No pot ser que una decisió sigui també que no vols prendre una decisió?

PROPOSTA PEDAGÒGICA¹

ÉS DE NEN O DE NENA? (estereotips de gènere)

- Descripció: en aquesta dinàmica treballarem a partir de la plàstica i els contes per pensar com podem ser més lliures i fer tot allò que ens agrada fer.
- Duració: entre 1 i 3 hores (en 2 sessions)
- Destinataris: infants de cicle mitjà (3r i 4t) i superior (5è i 6è) de primària

Objectius

- Treballar com trencar amb els estereotips de gènere ens pot fer més lliures.
- Obrir un espai on explicitar les emocions i els afectes sense jutjar-nos.
- Aprofitar la creativitat i la màgia de la infància per ampliar els imaginaris d'allò possible en les nostres maneres de ser i de relacionar-nos.

Material

- Música tranquil·la
- Paper, llapis i colors
- Vídeo curt "La revolució de les joguines"
- Conte: "Cua de sirena"

Conceptes clau

- Nens, nenes i totes nosaltres
- Coses "de nens i de nenes"
- Què ens agrada
- Llibertat
- Possibilitats

Desenvolupament de l'activitat

1. Comencem connectant amb els nostres cossos. Farem una relaxació amb música de fons. Anirem recorrent mentalment els nostres cossos dels peus fins al cap, com si ens recorregués un raig de llum que va relaxant totes les parts per on passa. Agafem aire pel nas, el traiem per la boca, i qui guia la sessió va guiant el recorregut mental de la relaxació. Un cop arribem al cap, demanem que, sense obrir els ulls, imaginin que van passant els anys, que es fan grans, que imaginin què els agradarà

¹Proposta extreta de salutsexual.sidaestudi.org

fer, amb qui viuran, a què dedicaran la seva vida, amb qui la compartiran, etc. Els demanem que visualitzin tota aquesta projecció.

2. A continuació obrim els ulls, tornem a l'espai i els demanem que dibuixin allò que han vist. Aquests dibuixos ens serviran per analitzar com d'interioritzats tenen els estereotips de gènere i les normes socials en termes de gènere, de vincles (models d'amor i relacions), de divisió sexual del treball, d'expectatives autolimitants (efecte Pigmalión), de patrons de consum, etc. Tot i que la dinàmica té l'objectiu de desmuntar els estereotips de gènere, es pot obtenir molta informació d'aquesta activitat, que transcendeix els plantejaments discursius, i explora com s'han incorporat les normes socials.
3. Un cop fets els dibuixos, fem una posada en comú. Qui s'ha dibuixat a l'àmbit domèstic o vinculat/da a les cures? Qui s'ha dibuixat a l'àmbit públic o vinculat/da a la dimensió professional? Què és el que es valora a la nostra societat, les cures o l'àmbit professional? Podem pensar en coses positives, tant de l'àmbit productiu com del reproductiu, i intentar connectar a totes les criatures amb coses que els agraden de l'àmbit que no hagin dibuixat.
4. A continuació mirem el vídeo curt "La revolució de les joguines" i el comentem. Podem aprofitar per pensar, no només en la segregació per sexes, sinó també en quins són els aprenentatges que fem amb els jocs, i podem mirar de relacionar les joguines amb les que cadascú ha jugat a la seva vida amb el dibuix que ha fet. També podem pensar què podríem fer per ajudar les joguines amb la seva revolució.
5. Finalment treballarem amb el conte "Cua de sirena", que parla dels estereotips de gènere, de com ens encasellen, i de la possibilitat de trencar amb el binarisme per mirar de ser més lliures i felices.

YO SOY MIA

Nerea García; Ángel Mª Remírez de Ganzua (il·lus). Emaize

El libro que tienes entre las manos trata la transexualidad infantil desde el punto de vista de una familia concreta, una familia que existe de verdad y que ha querido compartir su historia y «contarnos» en forma de cuento sus propias vivencias. Aquí se narra la historia de Mia, quien desde bien pequeña dejó claro que se sentía chica a pesar de tener pene y de que todo su entorno la viera como un niño.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Al mateix llibre hi trobareu una Guia de lectura.

Les preguntes per a la reflexió poden ser:

- Com se sent la protagonista al principi del conte? I al final?
- Què fa per sentir-se millor?
- I tu, t'has sentit trista alguna vegada? Per què? Què has fet per sentir-te millor?
- A la nostra protagonista, com l'han ajudat la mama, el papa i la germana?
- I tu, quants et sents malament, a qui li expliques? Com et sents quan ho fas?
- Per què creus que la protagonista es sent nena?
- En què s'ha equivocat el metge?
- T'has fixat en una papallona molt especial que apareix al conte? Surt a totes les pàgines, a veure si la descobreixes.
- Per què creus que va canviant?
- En què s'assemblen les papallones a la nostra protagonista? Sabies que abans de poder volar, la papallona ha sigut eruga i també crisàlide? Quan està preparada, trenca el capoll i i surt a volar amb les seves formoses ales.
- Què podries fer tu si coneguessis a algú que li passés al mateix que a la Mia per a que es sentís bé i feliç?
- Com que aquest conte no acaba aquí, com creus que continua?

.7 Descripció

No tot s'hi val, és important aprendre a dir que NO davant de comportaments que falten al respecte a les persones. Aquests contes compten amb protagonistes que ensenyen a veure conductes que posen en perill la nostra autoestima; a aprendre a no acceptar comportaments regits per la força i a tenir clar que la violència no és mai una solució als conflictes.

.8 Llistat contes

Llibre	Autoria	Editorial
La Marta diu No!	Cornelia Franz – Stefanie Scharnberg	Takatuka
L'Artur i la Clementina	Adela Turin – Nella Bosnia	Kalandraka
Los hombres no pegan	Beatriz Moncó – Mabel Piérola	Edicions Bellaterra
La rateta que llegia a l'escaleta	Vivim del cuentu – Marta Munté	Baula
El Monstruo	Daniel Martín – Ramón Trigo	Lóquez Ediciones
Nooooo. Una historia sobre abusos	Kathryn Cole	Ed. Picarona

SINOPSIS

LA MARTA DIU NO!

Quan la mare plega tard de treballar, la Marta, en sortir de la guarderia, sempre va a ca l'avi Francesc, el veí que viu al pis del costat. De fet, a la Marta l'avi Francesc li cau bé, però darrerament s'arramba massa quan toquen el piano i li fa petons mullats. La Marta no sap com explicar-ho a la mare, això. Un dia es posa malalta, i per fi diu a la mare que ja no té ganes d'anar a ca l'avi Francesc. La mare no s'enfada gens, i aleshores la Marta ja no ha de tornar a casa del veí. Un llibre per ajudar les nenes i els nens a posar límits i a dir que no.

L'ARTUR I LA CLEMENTINA

L'estimació i la il·lusió que en un principi caracteritzen la relació entre l'Artur i la Clementina ben aviat es transformen en monotonia. La Clementina pateix el menyspreu constant de

l'Artur, la seva parella, que subestima les seves qualitats i en ridiculitza les aspiracions, la qual cosa impedeix que ella se senti realitzada i sigui lliure i feliç.

ELS HOMES NO PEGUEN

Els protagonistes d'aquesta història són una família on la violència és el plat de cada dia. El conte és atrevit i mostra la violència familiar i de gènere, en una aposta per ajudar als infants a reflexionar sobre "la masculinitat mal entesa" que justifica les desigualtats entre homes i dones.

Un conte on posa de manifest que les desigualtats portades a l'extrem impliquen maltractament domèstic, en què dones i els seus fills i les seves filles en pateixen també les conseqüències.

LA RATETA QUE LLEGIA A L'ESCALETA

Senyor Gat que em podríeu dir quin llibre acabeu de llegir?

A «Contes Desexplicats» hi trobareu personatges i relats clàssics capgirats com un mitjó. Amb arguments plens de sorpreses i molt d'humor, que faran volar i desenvolupar la imaginació dels primers lectors. En aquest conte troba la rateta canvia un llaç per un llibre. I ben diferents que li aniran les coses....

A partir de la guia «El poder socialitzador dels contes.» podeu deconstruir altres contes tradicionals.

EL MONSTRUO

Rosario y su hermano viven con un monstruo. Es fuerte y alto; escupe espuma por la boca y, en muchas ocasiones, sus ojos se tiñen de rojo.

NOOOOOOOOO. UNA HISTORIA SOBRE ABUSOS

Por mucho que lo intenta, Clara no sabe chutar la pelota en línea recta, pero el entrenador insiste en que es una jugadora genial, una estrella. Cuando él empieza a hacerle cosquillas y luego le pide que lo mantenga en secreto, Clara se siente muy rara. Tantos halagos y tanto contacto físico le producen una sensación extraña. Pero todo se resuelve cuando la pequeña decide no mantener el secreto, buscar ayuda y hablar de sus sentimientos.

Al mateix llibre podreu trobar pautes per a parlar sobre els abusos.

.9 Propostes pedagògiques

LA MARTA DIU NO

Cornelia Franz – Stefanie Scharnberg

PROPOSTA PEDAGÒGICA*

Objectius

Ajudar als infants a posar límits i a dir no.

* Aquesta activitat l'hem tret del llibre: Boqué, M^oC. Corominas, Y. Escoll, M i Espert, M. (2005). Fem les Paus. Mediació de 3 a 6 anys. Barcelona: Ediciones CEAC 29

Material

Cartell del Senyor NO

Reflexió

Presentem als infants el cartell del Senyor NO, amb cara d'enfadat.

Els expliquem que quan el Senyor diu NO, és que no.

Per exemple: un nen, un moment determinat, no vol jugar (perquè no té ganes, perquè li fa vergonya, perquè no li agrada el joc...) i simplement diu NO; una nena no vol deixar el retolador, perquè no ha acabat de pintar i diu NO; la mestra veu que la fila està mal feta i diu que NO; a un nen el molesten i diu que NO.

Ha de quedar clar que el Senyor NO vol dir que hem d'aturar l'acció que molesta als altres.

Un cop feta aquesta reflexió pengem el cartell a un lloc visible de la classe i demanem als infants que expliquin situacions que han fet servir el Senyor NO, després també podem parlar de quan l'han utilitzat el pare, la mare, els germans, els companys i companyes...

Com podem dir que NO?, quan hem de dir que NO?, sempre podem dir NO?, acceptem que ens diguin NO?, què passa quan algú sempre diu NO?...

El Senyor No és un senyor important que ens ajuda a dir als altres que hi ha coses que ens molesten, que ens fan mal, que no acceptem... El Senyor No també ens ajuda a dir quines són les nostres opcions i eleccions, els nostres límits... A més, el Senyor No ens ajuda a protegir-nos i defensar-nos.

Però abans de fer servir el Senyor NO cal veure si la situació ho requereix: el Senyor NO no serveix per no fer cas, per sortir-nos amb la nostra, per ser maleducats... El Senyor NO apareix quan ja hem dit de moltes maneres què pensem i què volem sense aconseguir que ens respectin. Si una persona sempre diu que NO es queda sola.

ELS HOMES NO PEGUEN

Moncó, Beatriz. Editorial Bellaterra.

Els protagonistes d'aquesta història són una família on la violència és el plat de cada dia. El conte és atrevit i mostra la violència familiar i de gènere, en una aposta per ajudar als infants a reflexionar sobre "la masculinitat mal entesa" que justifica les desigualtats entre homes i dones.

Un conte on posa de manifest que les desigualtats portades a l'extrem impliquen maltractament domèstic, en què dones i els seus fills i les seves filles en pateixen també les conseqüències.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Cap mena d'abús!

Dirigit a nens i nenes de Cicle Superior d'educació primària. Es tracta d'una història contemporània, amb una família fàcilment representativa en la nostra societat però que té com a element significatiu les relacions de violència entre els membres que en formen part. Aposta per una reflexió sobre les conseqüències d'un ambient familiar violent en els infants.

Objectius

- Desenvolupar el pensament crític que permeti analitzar els tipus de relacions, la manera de tractar-se, el respecte, etc. entre els diferents membres de la família.
- Reflexionar sobre la "masculinitat mal entesa" i sobre les relacions d'abús i de poder d'un membre de la família cap a la resta.

Reflexionar sobre el diàleg i la comprensió com a recursos per fer front a la violència.

Facilitar la no-identificació dels nens amb personatges violents, tot fent reforç negatiu a la situació familiar del conte.

Per aprofundir més

Qüestiona l'educació que porta als nens a sentir-se superiors a les nenes, a haver de demostrar contínuament que són més forts i més valents que elles i que tenen dret i fins i tot el deure de controlar les seves vides.

L'ARTUR I LA CLEMENTINA

Turín, Adela. Kalandraka

L'estimació i la il·lusió que en un principi caracteritzen la relació entre l'Artur i la Clementina ben aviat es transformen en monotonia. La Clementina pateix el menyspreu constant de l'Artur, la seva parella, que subestima les seves qualitats i en ridiculitza les aspiracions, la qual cosa impedeix que ella se senti realitzada i sigui lliure i feliç.

PROPOSTA PEDAGÒGICA 1*

Presentació

Podem fer una tortuga de drap i presentem la Clementina, una tortuga femella que ens acompanya i que protagonitza el conte que explico a continuació.

Expliquem el conte

Reflexions sobre el conte

En què somniava la Clementina quan va es va enamorar de l'Artur?

Els seus somnis es van complir? Per què?

Qui dels dos va decidir qui aniria a buscar menjar i qui es quedaria esperant-lo?

Com se sentia la Clementina? Per què?

Li agradava quedar-se a la vora del llac esperant?

Quines coses volia fer?

Les podia fer?

Com li responia l'Artur?

Se l'escoltava?

La respectava?

Què li portava l'Artur i què li deia que fes amb les coses? Per què?

La Clementina estava feliç amb aquesta vida? Se sentia escoltada, valorada i respectada?

L'Artur la respectava?

L'estimava. Per què?

Què va animar la Clementina a fer el pas i marxar?

L'Artur ho va entendre?

Què deia d'ella quan ja es va adonar que havia marxat?

Debat

Penseu què el cas de la Clementina i l'Artur podria passar entre humans? Què ens ensenya aquest conte? L'Artur menystenia les idees de la Clementina o les valorava? Penseu què podria ser un cas de violència psicològica de gènere? Per què? Sabeu que hi ha fins i tot nois adolescents que controlen els mòbils de les seves xicotes per saber si es parlen amb altres nois i què diuen i fan? Com ho veieu? Si us ho fessin a vosaltres d'aquí un parell d'anys, ho permetríeu? Creieu que aquest fet, també és un tipus de violència? És important poder expressar les teves idees i sentiments? Per què? A casa us demanen com us sentiu? La mare li pregunta al pare com se sent. I el pare a la mare?

*Extret de les propostes pedagògiques proposades dins la maleta del Consell Comarcal del Berguedà

Per acabar parlem de les coses que podem fer si ens trobem en una situació de maltractament psicològic com la Clementina.

Taller

Ensenyem a fer una Clementina de papiroflèxia i demanem als alumnes que escriguin si mai han tingut sentiments com la Clementina i què han fet o podrien fer per canviar la situació. Cadascú es guarda el seu per si es produeix una situació similar poder buscar la seva tortuga, recordar la valentia de la Clementina i recordar les idees de coses que poden fer per escapar-se de la violència masclista.

PROPOSTA PEDAGÒGICA 2*

Objectiu

Sensibilitzar a que el menyspreu és una forma de maltracte.

Material

Coses per fer els personatges de el Sr. I la Sra. Tortuga. (capsa de cartró, ulleres...)

Descripció

Llegim el conte com si fos una petita obra de teatre.

Demanem un voluntari per fer d'Artur, una voluntària per fer de Clementina i una persona voluntària per fer de narradora.

Per fer més dinàmica la lectura els caracteritzem com al personatges: Per exemple:- Ulleres per la persona narradora - Closca de tortuga per la Clementina - Barret de tortuga per l' Artur .

Demanem la col·laboració de tota la classe per contestar les preguntes sobre el conte:

- L'Artur respectava i valorava els seus desitjos?
- El que li regalava, era el que ella volia?
- Per què li col·locava els seus regals sobre la closca, la seva casa?
- Què volia aprendre a fer la Clementina?
- Era feliç la Clementina amb totes aquelles coses a sobre?
- L'Artur escoltava la seva dona?
- Què va descobrir la Clementina quan va sortir a passejar sense la casa a sobre?
- Per què va marxar per sempre la Clementina?
- Va entendre el motiu l'Artur?
- Què penseu del que va fer la Clementina?

*Extret de les propostes pedagògiques proposades dins l'armari lila de Santa Margarida i els Monjos

.10 Descripció

La diversitat familiar és entesa des d'un sentit ampli en el qual caben totes les formes i els conceptes de família d'avui dia. Aquests contes ens expliquen històries amb protagonistes que pertanyen a famílies de tot tipus, afavoreixen el desenvolupament de la intel·ligència emocional dels infants i obren el seu món a valors humans i comportaments d'amor i respecte a les diferències.

.11 Llistat contes

Llibre	Autoria	Editorial
L'Aitor té dues mares	María José Mendieta – Mabel Piérola	Bellaterra
En família!	Alexandra Maxeiner – Anke Kuhl	Takatuka
El dia de la família	Antònia Cardona - Natàlia Ferrús – Alba Bla (il·lus)	Edicions 96
Marecrits	Jutta Bauer	Lóquez Ediciones
La vaca que va pondre un ou	Andy Cutbill – Russell Ayto (il·lus)	RBA libros

SINOPSIS

L'AITOR TÉ DUES MARES

L'Aitor pateix assetjament escolar a l'escola perquè la seva família no correspon al model clàssic de família en la cultura tradicional. L'Aitor té dues mares, que s'estimen i l'estimen molt a ell, però alguns dels seus companys, influenciats pels estereotips i la intolerància dels seus pares i mares, passen de ser bons amics seus a deixar-lo de banda.

EN FAMÍLIA

El Biel de vegades es baralla amb la Lisa, la seva germana. La Mia no té germans, però ho té tot repetit des que els seus pares es van separar. En Jonàs té un mig germà i un tres quarts de pare, que s'estima amb bogeria. La Carla i en Max tenen dues mares i dos pares. La Júlia està trista des que va morir la seva mare i no en vol tenir cap altra. La Paula celebra el dia del seu l'aniversari i el dia en què va arribar a casa dels pares adoptius. Tots tenen una cosa en comú: cadascú forma part d'una família, i cada família és única i irrepètible. Una divertida guia per entendre les diferents constel·lacions familiars.

EL DIA DE LA FAMÍLIA

En aquest conte Júlia, Nicolau, Sira, Mika, Luca i les seues famílies celebren junts el dia de la Família.

La col·lecció «Contes familiars està concebuda com una eina per treballar la diversitat familiar, el respecte, la convivència i la igualtat.

Les seues històries, ambientades a la ciutat de València i que funcionen de manera independent, tot i estar relacionades, ens mostren des de la normalitat més absoluta diferents tipus de família.

MARECRITS

Marecrits és una obra tendra i divertida, que tracta un tema delicat i quotidià pels infants. “Aquest matí la meua mare em va cridar de tal manera que vaig sortir volant a trossos” diu un petit pingüí. El crit de la mare provoca que el petit pingüí es trenqui en diferents trossos que van a parar a llocs diferents. Els peus del petit pingüí, desorientats, comencen a caminar sense rumb, i al vespre arriben al desert de Sàhara, on la mare ve a buscar-los. A poc a poc la mare ha anat recollint les parts desmembrades del petit pingüí i les ha cosit com si fos un ninot de peluix. Mare i fill emprenen un viatge cap al sol ponent durant el qual s'uneixen en una càlida abraçada. “Perdó”, es disculpa Marecrits.

El desmembrament del pingüí és una metàfora per representar el sentiment d'angoixa davant la inseguretat de no sentir-se estimat i no entendre de vegades la reacció de l'altre, en concret dels pares.

LA VACA QUE VA PONDRE UN OU

La vaca Margarida no se sent especial. No sap anar en bicicleta, ni fer acrobàcies com les altres vaques. Però un matí, la Margarida té una sorpresa molt gran... HA POST UN OU! Ara bé, el bebè que hi ha dins l'ou pertany realment a la Margarida? L'emoció creix a la granja mentre tothom cotilleja i volen saber la veritat... tothom espera que s'esclareixi el misteri...

Com explicar a les criatures com hem arribat a la parentalitat? Com explicar l'adopció, la reproducció assistida o els ventres de lloguer?

A través d'aquest conte podem parlar de la parentalitat i com aquesta va més enllà de la vinculació biològica. És un bon llibre per abordar com va ser l'arribada de cada infant a la família, per donar-la a conèixer i normalitzar-la des de petits.

.12 Propostes pedagògiques

L'AITOR TÉ DUES MARES

Mendieta, M.J. i Pierola, M.

L'Aitor pateix assetjament escolar a l'escola perquè la seva família no correspon al model clàssic de família en la cultura tradicional. L'Aitor té dues mares, que s'estimen i l'estimen

molt a ell, però alguns dels seus companys, influenciats pels estereotips i la intolerància dels seus pares i mares, passen de ser bons amics seus a deixar-lo de banda.

PROPOSTA PEDAGÒGICA*

Debat

Us ha agradat aquest conte? Qui era en Aitor? Per què estava trist en acabar la festa del seu aniversari? Perquè al pare i mare del seu amic no els agradava que el seu fill jugués amb l'Aitor? La resta dels companys d'escola el tractaven bé? Per què? Com s'ho va prendre ell al principi? Va explicar ràpidament el seu problema a la mestra i a les seves mares? Per què? Què va fer la mestra en assabentar-se del problema? Com va reaccionar l'Aitor amb el nou conte de la mestra? Per què?

Què va veure a Girona que li va agradar tant? Per què li va agradar? Per què ha demanat a les seves mares d'anar a viure a Girona? Quina solució van trobar les dues mares per a què l'Aitor fos més feliç.

Taller

Reflexions sobre la societat en la què vivim:

Què vol dir fer bullying? Creieu que l'Aitor va patir bullying? Per què? Creieu que això passa en la realitat? Per quins motius els nens i nenes són molestats i deixats de banda pels seus companys i companyes? Com se senten quan veuen que els companys no els volen? Us agradaria que us passés a vosaltres? Què podeu fer quan això passa? Com es podria resoldre? Escriviu les vostres idees en un post-it i els enganxem a la pissarra.

Coneixeu famílies diverses? Hi ha famílies amb només una mare i fills? I famílies amb un pare i fills? Famílies amb un pare i una mare? I amb dues mares com la de l'Aitor? O amb dos pares?

Famílies sense fills, ni filles i famílies amb fills sols que estan en custòdia de l'Estat i viuen en un centre o bé els que viuen en famílies d'acollida o d'adopció?

Com explicaríeu qui es una família i qui no ho és i per què? Què és el que un grup de persones que viuen juntes siguin una família o no?

Dibuixeu totes les possibles famílies que coneixeu? Les enganxem cadascuna a un dels habitatges que hi ha al dibuix que porta l'educadora. Aleshores ajudem als infants a veure quines similituds i diferències hi ha entre elles i a què es deuen les diferències.

Totes les famílies i persones tenen els mateixos Drets? Per què? Quin dret creieu que els companys de l'Aitor no li respectaven? Creieu que marxar del poble era la millor solució? Quines altres possibilitats hi havia?

*Extret de les propostes pedagògiques proposades dins la maleta del Consell Comarcal del Berguedà

EN FAMÍLIA

Alexandra Maxeiner i Anke Kuhl

El Biel de vegades es baralla amb la Lisa, la seva germana. La Mia no té germans, però ho té tot repetit des que els seus pares es van separar. En Jonàs té un mig germà i un tres quarts de pare, que s'estima amb bogeria. La Carla i en Max tenen dues mares i dos pares. La Júlia està trista des que va morir la seva mare i no en vol tenir cap altra. La Paula celebra el dia del seu l'aniversari i el dia en què va arribar a casa dels pares adoptius. Tots tenen una cosa en comú: cadascú forma part d'una família, i cada família és única i irrepètible. Una divertida guia per entendre les diferents constel·lacions familiars.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Preguntes pel debat

Com comença la història?

Com és la primera família?

Quins altres tipus de famílies apareixen?

Com són les altres famílies? Com es comporten? Com s'organitzen?

T'agrada que hi hagi moltes famílies diferents? A la teva vida coneixes famílies semblants?

Tothom forma part d'una família? Totes les famílies són úniques i irrepètibles? Hi ha famílies millors que d'altres?

Activitat

Juguem a fer un àlbum de famílies: Ens tirem fotos mostrant diferents models familiars.

Com més diferents i originals millor!

EL DIA DE LA FAMÍLIA

Antònia Cardona i Natàlia Ferrús. Alba Bla (il·lus)

En aquest conte Júlia, Nicolau, Sira, Mika, Luca i les seues famílies celebren junts el dia de la Família.

La col·lecció «Contes familiars està concebuda com una eina per treballar la diversitat familiar, el respecte, la convivència i la igualtat.

Les seues històries, ambientades a la ciutat de València i que funcionen de manera independent, tot i estar relacionades, ens mostren des de la normalitat més absoluta diferents tipus de família.

PROPOSTA PEDAGÒGICA

Reflexionem sobre com n'és important sentir-nos estimats, que ens cuidin i que ens eduquin, tan se val qui sigui l'adult o adults que en tinguin cura. Cadascú estima la família que té perquè és la seva i és única.

o Parlem dels diversos models de família: parella sense fills, parelles amb fills, parelles amb els fills d'un o de l'altre o de les dues parts, mare o pare sol amb fills, famílies formades per dos pares o dues mares, etc.

Activitat

Per fer la reflexió final, juguem a fer famílies amb nines i ninots de papers; per tal que vegin que les famílies poden ser molt diverses i com poden anar canviant en el temps. En un dibuix gegant d'un poble en paper, anem posant les famílies observant els membres que les integren per tal de veure la diversitat que dóna riquesa a la nostra escola, al nostre poble o ciutat, a la nostra societat i al món.

.13 Descripció

Totes necessitem models de qui prendre exemple, i què pot ser millor que prendre exemple de nens i nenes que tenen iniciativa, creativitat i que s'ajuden els uns als altres? En aquests contes trobem protagonistes que han après a fer front als problemes amb equitat i sentit de l'humor i que han après a reconèixer els sentiments i a expressar les emocions. Són històries extraordinàries amb persones extraordinàries!

.14 Llistat contes

Llibre	Autoria	Editorial
Marduix	Enric Larreula; Maria Espluga (il·lus)	Cruïlla, 2005
Ulldevellut	Hermínia Mas; Josep Francesc Delgado; Susanna Campiloo (il·lus)	La galera, 2007
Un petó de mandarina	Eulàlia canal; Sara Ruano (il·lus)	Barcanova, 2012
Les noies són capaces de tot	Caryl Hart – Ali Pye	Brúixola
Un conte propi	Pandora Mirabilia – Camila Monasterio – Irene Cuesta	Takatuka

SINOPSIS

MARDUIX

Marduix és una bruixa que perd els poders arran d'un accident. Llavors deixa la caseta solitària del bosc i, fugint dels atacs de la gent del poble, va de mercat en mercat venent plantes remeieres i plantes d'olor. Al final es quedarà a viure en un poble i es convertirà en una herbolària que escampa salut i amistat.

Animem a plantejar aquest llibre com a lectura obligatòria a l'alumnat

ULLDEVELLUT

1920, som a Berguedà. El pare de Hermínia ha vist unes someres que han estat atacades per un ós. Però l'Hermínia marxa muntanya amunt amb el ramat, no té por. Encara hi ha óssos al Pirineu i la gent els tem. De nit, a la cabana, sent una remor i...

Ens trasllada a començaments del segle XX, i ens parla de l'avidia d'una noia de 12 anys que vol ser pastora, una feina que en aquella època només feien els homes.

Animem a plantejar aquest llibre com a lectura obligatòria a l'alumnat

UN PETÓ DE MANDARINA

El Tavi s'enamora de la Vanina el primer dia que la veu asseguda a la classe. Ella ha arribat d'un país llunyà, envoltada de misteris. El Tavi no tindrà el camí gens fàcil: cada vegada que es vol acostar a la Vanina, el Ricki i els seus col·legues li barren el pas. Això l'ajuda a descobrir que hi ha una pila de coses d'ell mateix que no sabia, i que, quan s'ho proposa, pot arribar lluny.

Animem a plantejar aquest llibre com a lectura obligatòria a l'alumnat

LES NOIES SÓN CAPACES DE TOT

Hi ha noies altes, baixetes, rosses, pèl-roges, morenes..., i totes ens encanten i ens meravellen perquè són plenes de sorpreses! Les noies poden fer tot el que es proposin, així que, si ets una noia, TU també pots! Vols escalar la muntanya més alta O ser bombera O la presidenta del teu país Doncs uneix-te a les noies d'aquest llibre! Veuràs les coses tan increïbles que fan cada dia... i descobriràs tot el que TU TAMBÉ pots aconseguir!

UN CONTE PROPI

A través d'aquests relats coneixerem la vida de Harriet Tubman, que va ajudar a acabar amb l'esclavitud als Estats Units d'Amèrica; la lluita de Concepción Arenal a Espanya per aconseguir que les dones poguessin anar a la universitat; la increïble experiència de Gaura Devi i el moviment Chipko, que van ajudar a frenar la tala indiscriminada d'arbres a l'Índia; la història de l'Alia Muhammad Baqer que, durant la invasió de l'Iraq, va aconseguir salvar la biblioteca de Bàssora dels bombardejos; i el poder de l'art al servei dels drets de les dones amb les Mujeres Creando de Bolívia.

.15 Propostes pedagògiques

A banda dels títols anomenats, disposem de la col·lecció Petita&GRAN per tal que pugueu treballar dones en la història. Si us plantegeu fer un treball/projecte entorn aquest tema, us els podem fer arribar, en aquests moments disposem de:

Llibre	Autoria	Editorial
Petita & GRAN. Anna Frank.	Sveta Dorosheva - María Isabel Sánchez Vegara	Alba Editorial
Petita & GRAN. Rosa Parks	Marta Antelo – María Isabel Sánchez Vegara	Alba Editorial
Petita & GRAN. Mari Curie	Frau Isa – María Isabel Sánchez Vegara	Alba Editorial
Petita & GRAN. Frida Kahlo.	Gee Fan Eng - M ^a Isabel Sánchez Vegara	Alba Editorial
Petita & GRAN. Coco Chanel	Ana Alberó – Isabel Sánchez Vegara	Alba Editorial
Petita & GRAN. Audrey Hepburn	Amalia Arrazola - M ^a Isabel Sánchez Vegara	Alba Editorial

BIBLIOGRAFIA

La selecció de llibres i les propostes pedagògiques són extretes de diferents materials elaborats des d'entitats, fundacions, SIADs...

Ajuntament de Barcelona. (2017). *Explica'm un conte. Coeducar en la petita infància a través dels contes*. Associació Coeducació. Direcció de Serveis a les Persones. Territori del Districte de Ciutat Vella Direcció de Feminismes i LGTBI. Barcelona.

Ajuntament de Barcelona. (n.f). *Salut Sexual. Sidastudi Documentació + prevenció*. <http://salutsexual.sidastudi.org/ca/homepage>

Ajuntament de Manresa. (2009). *Tallers de coeducació. Educació infantil i primària. Curs 2015-16*. Punt d'Informació i Atenció a la Dona Montserrat Roig, Regidoria de la Dona. Manresa.

Ajuntament de Manresa; Consell Comarcal del Bages. (n.f). *Hi havia una vegada... CONTES COEDUCATIUS*. Servei d'informació i atenció a les dones CCB. Servei d'informació i atenció a les dones Montserrat Roig. Manresa. Arxiu PDF. Extret de https://www.manresa.cat/docs/docsArticle/4493/cataleg_contes_coeducatius.pdf

Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos. Servei d'Igualtat. (n.f). *L'Armari Lila*. Santa Margarida i els Monjos.

Boqué i Torremorell, M. C; Corominas, Y; Escoll, M; Espert, M. (2005). *Fem les paus: mediació 3-6 anys: proposta de gestió constructiva, creativa*. Barcelona: CEAC.

Consell Comarcal del Berguedà. (2015). *Ni fades ni prínceps. Maleta viatgera de coeducació*. Pla Comarcal per la Igualtat del Consell Comarcal del Berguedà. Berga.

Padrós, M. (n.f). *Familiaritats diverses*. www.familiaritatsdiverses.com